

## НОВАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

### ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

*Т.О. Войченко, канд. екон. наук, доцент  
Київська державна академія водного транспорту  
імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного*

Перехід України до модернізації соціально-економічного устрою спричинив за собою необхідність проведення структурних реформ організації ефективного управління вищими навчальними закладами (ВНЗ): формування нових освітніх технологій, розвиток багаторівневої системи освіти, визначення інноваційного потенціалу і ресурсної бази ВНЗ, безперервного вдосконалення структури управління інноваціями, організації навчального процесу та підвищення якості освітніх послуг. Сьогодні вже стає очевидним фактом, що в Україні не може бути іншого шляху розвитку, ніж формування економіки, заснованої на останніх досягненнях науки і техніки, тобто економіки інноваційного типу, в якій основним ресурсом стає висококваліфікований людський капітал.

Аналіз практики управління інноваційним розвитком освітньої діяльності ВНЗ дозволив зробити висновок про необхідність внесення змін в структурі управління в ВНЗ, відходу від традиційних систем управління, які стають малоефективними в умовах постійно мінливого зовнішнього середовища.

Здійснення широкомасштабного реформування освіти з метою всеосяжного підвищення інтелектуального потенціалу країни диктує необхідність зміни парадигми «підтримуючої» освіти на інноваційну «випереджаючу» освіту.

Управління розвитком інноваційної освітньої діяльності у ВНЗ показує, що вирішальне значення для підготовки фахівців нового типу має пошук і створення нетрадиційних інноваційних, технологічних і соціальних рішень, використання ідей і принципово нових технологій навчання, які забезпечують багаторазове підвищення ефективності навчальної праці викладацького складу, створення технологій масового «виробництва талантів» [1].

Інноваційна освітня діяльність представляє процес, в результаті якого виникає цілеспрямоване формування певних знань, умінь і методологічної культури, а також готовність фахівців до інноваційної діяльності в області розробки наукомістких об'єктів і технологій за рахунок відповідних інноваційних методів і технологій навчання [2].

Реформування вітчизняної системи вищої освіти відбувається в умовах системної економічної кризи, що негативним чином впливає на обсяги фінансової підтримки ВНЗ з боку держави, на ефективність використання всіх видів ресурсів системи вищої освіти, а в підсумку на результативність реформаторських задумів.

У той же час, досвід функціонування вітчизняної системи вищої освіти показує, що в умовах затяжної економічної кризи найбільш життєздатними виявляються ті вищі навчальні заклади, які проводять активну інноваційну політику: вводять нові спеціальності та нові навчальні програми, практикують нові технології навчання, розширюють діапазон освітніх і науково-технічних послуг, що надаються населенню та організаціям. Вимагають серйозного розгляду питання, пов'язані з теоретико-методологічними обґрунтуваннями і науково-методичними положеннями, на яких сьогодні будуються нові технології управління інноваційним розвитком освітньої діяльності ВНЗ.

Подальший розвиток вищої економічної освіти вимагає внесення принципових коригувань в організацію діючої системи з урахуванням необхідності впровадження найбільш перспективних форм, методів і структур традиційної системи.

В даний час серед вітчизняних дослідників існують різні погляди на вирішення цієї проблеми. Однак всі вони сходяться на тому, що в зв'язку із загостренням конкурентної боротьби на ринку освітніх послуг особливої актуальності набувають методи управління інноваційним розвитком освітньої діяльності ВНЗ, інтеграцією навчання з науковими дослідженнями і виробничою діяльністю, а так само підвищенням підприємницької активності студентів і розвитком у них інноваційного типу мислення. Безперервні зміни, що відбуваються у виробництві, викликають необхідність постійного навчання зайнятого населення, і високий рівень освіти і кваліфікації дозволяє полегшити цей процес.

Розвиток економіки інноваційного типу вимагає досягнення нової якості професійної освіти, відповідної нової системи суспільних відносин і цінностей.

**Перелік посилань:**

1. Навроцький О. І. Вища школа України в умовах трансформації суспільства : [монографія] / О. І. Навроцький. – Х. : Основа, 2000. – 240 с.
2. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навчально-методичний посібник / С. О. Сисоєва ; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. – К. : ВД «ЕКМО», 2011. – 324 с.
3. Трайнев В. А. Учебные деловые игры: методология и практика проведения : учеб. пособие / В. А. Трайнев. – М.: НИСЭ, 2005. – 281 с.

**ДИВЕРСИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ  
ЕКОНОМІСТІВ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

*О.В. Гаращук, д-р екон. наук, професор*

*Державна інспекція навчальних закладів України, м. Київ*

*Г.І. Євтушенко, канд. екон. наук, доцент*

*Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь*

*В.І. Куценко, д-р екон. наук, професор*

*ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», м. Київ*

*«Якщо економікою управляють не економісти,  
це подібно тому випадку, коли глуха людина оцінює звучання симфонічного оркестру»  
П. Самуельсон – лауреат Нобелівської премії в галузі економіки*

Нині, коли економіка України знаходиться в «глибокому піке», вкрай важливим є забезпечення всіх сфер економічної діяльності висококваліфікованими фахівцями. Це потребує підвищення якості їх підготовки. Проблема якості – вічна. Проте з розвитком економіки, цивілізації, технічного прогресу, із зростанням добробуту населення вона загострюється.

В Україні, крім вищезазначених чинників, на загострення проблеми якості освіти впливає й скорочення чисельності економічно активного населення, збільшення частки останнього старших вікових груп, менш готових адаптуватись до технологічних та інформаційних змін в умовах модернізації економіки, соціально-економічних трансформацій.

Останні слід розглядати через призму підготовки кадрів, здатних забезпечити реалізацію соціально-економічних цілей завдяки пріоритетного розвитку освіти, науки, техніки відповідно не лише до поставлених цілей, а і фінансово-економічних можливостей.

Останнім часом система отримання економічних знань відстає від реальних потреб науки та виробництва. Разом із тим необхідність підвищення якості підготовки економістів зумовлена:

- потребами формування нової інноваційної моделі розвитку економіки, заснованої на знаннях, в якій головною продуктивною силою виступає людський капітал;
- зростаючими вимогами економіки, ринку праці, роботодавців і суспільства в цілому до якості підготовки кадрів.

Результати багатьох досліджень свідчать про наявність взаємозалежності між рівнем розвитку економіки та якістю підготовки кадрів. На це, до речі, вказував і президент США Б. Обама, зазначаючи, що країна, яка сьогодні випереджає нас в освіті, завтра обгонить нас і в інших областях [2].

Якість будь-яких послуг, у тому числі освітніх, як свідчать результати наших досліджень, знаходиться у прямій кореляційній залежності від ресурсного забезпечення навчальних закладів, від наявності сучасної освітньої інфраструктури (освітньої комп'ютерної мережі, бази даних освітніх програм, навчальних і навчально-методичних матеріалів, електронних бібліотек тощо). А це потребує збільшення фінансових ресурсів, залучення інвестицій в освітню сферу шляхом економічних та адміністративних методів. У Німеччині, приміром, інвестиції в освіту вважаються одним із перспективних способів зростання інтелектуального потенціалу не лише людини, але і країни в цілому.

Світовий досвід, зокрема нашої сусідки Польщі, свідчить, що головним чинником удосконалення системи підготовки кадрів є механізм, що гарантує підтримку освітньої сфери як з боку центральних, регіональних і місцевих органів управління, так і територіальних громад.

Успішно готувати фахівців-економістів можливо лише за умови наявності прогнозу потреби в них не лише на сьогодні, а й на перспективу. Тобто в країні, в кожному регіоні необхідно мати про-